

SPOSOBY ZAGOSPODAROWANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH

Zgodnie z Ustawą o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. nr 62, poz. 628):

Odpady niebezpieczne są to odpady:

1. należące do kategorii lub rodzajów odpadów określonych na liście A załącznika nr 2 do ustawy oraz posiadające co najmniej jedną z właściwości wymienionych w załączniku nr 4 do ustawy lub
2. należące do kategorii lub rodzajów odpadów określonych na liście B załącznika nr 2 do ustawy i zawierające którykolwiek ze składników wymienionych w załączniku nr 3 do ustawy oraz posiadające co najmniej jedną z właściwości wymienionych w załączniku nr 4 do ustawy

Gospodarowanie odpadami każdego rodzaju obejmuje:

- zbiorke
- transport
- magazynowanie
- odzysk
- unieszkodliwianie.

W myśl Ustawy nakazuje się prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów, zakazuje się mieszania różnych rodzajów odpadów niebezpiecznych oraz mieszania odpadów niebezpiecznych z innymi odpadami ale dopuszczalne jest ich mieszanie jeśli ma to na celu bezpieczniejszy odzysk lub unieszkodliwianie odpadów – produktów mieszania i procesy te nie oddziałują negatywnie na środowisko, zdrowie i życie człowieka.

Podobnie, w momencie gdy dojdzie do zmieszania odpadów niebezpiecznych z innymi odpadami, konieczny jest ich rozdział i dalsze zagospodarowanie prowadzone w sposób nie zagrażający środowisku i człowiekowi.

Jeśli niemożliwy jest odzysk lub unieszkodliwianie odpadów w miejscu ich występowania, są one transportowane do miejsc odzysku/unieszkodliwienia, z zachowaniem przepisów obowiązujących przy transporcie materiałów niebezpiecznych (ważne są m.in. informacje o środkach przewozu, warunkach załadunku, opakowaniu i oznakowaniu ładunków, o ich zagrożeniu dla człowieka (dawka śmiertelna) i środowiska; instrukcje postępowania w razie zagrożenia dla człowieka i środowiska). Zakres i sposób obowiązywania tych przepisów, w drodze rozporządzenia, ustali minister właściwy do spraw transportu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki.

Zalecane jest gromadzenie odpadów niebezpiecznych w odpowiednich opakowaniach przy zachowaniu zasad bezpieczeństwa.

Niestety, Ustawa dopuszcza spalanie odpadów – termiczne przekształcanie odpadów niebezpiecznych może odbywać się w spalarniach odpadów niebezpiecznych lub w spalarniach odpadów innych niż niebezpieczne, komunalne lub innych instalacjach, jeśli te spełniają wymogi stawiane spalarniom odpadów niebezpiecznych.

Właściciel odpadów, które będą unieszkodliwiane w ten sposób, musi dostarczyć zarządzającemu spalarnią opis odpadów uwzględniający ich fizyczny i chemiczny skład, ocenę przydatności do procesu termicznego, właściwości, opis substancji, z którymi odpady mogą wchodzić w reakcję podczas spalania, zabezpieczenia tego procesu.

Osoba zarządzająca spalarnią musi ponadto: określić ilość odpadów, pobrać próbki w celu zweryfikowania ich składu (wymóg ten nie dotyczy odpadów medycznych i weterynaryjnych) i zagospodarować odpady powstałe po termicznej obróbce.

Termicznej obróbce podlegają po uprzednim odzieleniu od innych odpadów niebezpiecznych min.:

- organiczne stałe lakiery i farby nie zawierające metali ciężkich
- środki czyszczące, detergenty i kosmetyki
- organiczne środki ciekłe, np. oleje odpadowe (te mogą podlegać także regeneracji)
- pestycydy nie zawierające metali ciężkich, środki ochronne zawierające chlorowane węglowodory (np. PCB)
- lekarstwa odpady medyczne i weterynaryjne

Niektóre odpady mogą być bezpośrednio unieszkodliwiane bez wcześniejszej obróbki, np.:

- baterie
- akumulatory
- oleje jadalne
- klisze rentgenowskie.

Posiadacz odpadów w postaci baterii lub akumulatorów jest obowiązany do ich selektywnego zbierania i jeśli jest on osobą fizyczną powinien gromadzić je w odpowiednich pojemnikach lub dostarczać do punktu zbiórki, co ułatwi ich dalsze zagospodarowanie. Ciekawe kto tak robi.

Zabronione jest natomiast prowadzenie odzysku odpadów medycznych i weterynaryjnych. Sposób ich unieszkodliwienia określa, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska.

Najpowszechniej stosowaną formą „zagospodarowania” odpadów niebezpiecznych w Polsce jest ich składowanie. Ustawa zaleca składowanie tych odpadów na składowiskach odpadów niebezpiecznych, ale równocześnie dopuszcza, odnośnie stałych odpadów nie wchodzących w reakcje z innymi odpadami, składowanie w wydzielonych częściach składowisk odpadów innych niż niebezpieczne (z wyłączeniem składowisk odpadów obojętnych). Jeśli właściciel stałych odpadów niebezpiecznych zdecydował się na taką formę składowania, musi uzyskać zgodę starosty w drodze decyzji, po uzgodnieniu z wójtem, burmistrzem lub prezydentem miasta a do wniosku o wydanie zezwolenia musi dołączyć oświadczenie i zgodę zarządzającego składowiskiem, na którym odpady te będą składowane.

GÓRA ŚMIECI

fot. www.imageafter.com

Składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych prowadzi się w przypadku odpadów z produkcji dwutlenku tytanu lub z ich przetwarzania. Właściciel odpadów musi we wniosku o zgodę na utworzenie składowiska zawrzeć informację m.in. o właściwościach fizycznych (z uwzględnieniem postaci odpadu), chemicznych, biologicznych odpadów, ich zmianie, jeśli odpady wejdą w reakcję z innymi substancjami; o toksyczności i trwałości, sposobie opakowania przy magazynowaniu, zabezpieczeniach, położeniu geograficznym składowiska z opisem terenów przyległych. Ponadto może on być zobowiązany przez rozporządzenie ministra właściwego do spraw środowiska do monitorowania miejsc magazynowania odpadów i prowadzenia badań w związku z ich oddziaływaniem na jakość wód.

W związku z lokalizacją składowiska muszą być spełnione rygorystyczne wymogi dotyczące m.in. stref ochronnych ujęć wód pitnych, obszarów chronionego krajobrazu, uszczelnienia, drenażu, odprowadzania wycieków etc. Lokalizacja uwzględnia minimalny ne-

gatywny wpływ na środowisko i rekultywację terenu po likwidacji składowiska.

Odpady niebezpieczne można czasowo gromadzić także w mogielnikach, zbiornikach zamkniętych, basenach, boksach wyrobiskach pogórnich lub prowadzić ich tzw. głębinowe zatłaczanie.

Ustawa zakazuje składowania m.in. odpadów:

- medycznych i weterynaryjnych
- występujących w postaci ciekłej, w tym odpadów zawierających wodę w ilości powyżej 95% masy całkowitej, z wyłączeniem szlamów
- o właściwościach wybuchowych, żrących, utleniających, wysoce łatwopalnych lub łatwopalnych
- w śródlądowych wodach powierzchniowych i podziemnych
- w polskich obszarach morskich

Maria Huma

22.2.2003

Autorka jest studentką V roku Międzywydziałowych Studiów Ochrony Środowiska na UW.